

گلابه معدنی‌ها از نمایندگان مجلس شورای اسلامی

تصمیم‌سازی بدون حضور فعالان معدنی

عکس: مصدق

باید سیاست‌های مناسبی برای تخصیص حمایت‌های دولتی در بخش معدن و صنایع معدنی تدوین شود چراکه رویکرد درست و تصمیم مناسب نه‌تنها برای معادن کشور ثمربخش است، بلکه می‌تواند در حالت کلی یاری‌رسان اقتصاد کلان کشور باشد

و صنایع معدنی برای دستیابی به یک خروجی مناسب به‌تنهایی کافی نبوده و باید فعالان معدنی در کنار آنها حضور داشته باشند.

شریعتی همچنین به بحث افزایش فروش در بخش معدن اشاره کرد و این‌گونه به تشریح دلایل آن پرداخت: برخی افراد همواره افزایش فروش بخش معدن را به منزله مناسب بودن معادن دانسته و بنا بر آن، نگاه‌های نادرستی به این عرصه دارند.

باید گفت افزایش فروش در بخش معدن متأثر از افزایش تولید ما نبوده و عوامل دیگری در این موضوع دخیل بودند.

رشد چشمگیر ارزش و قیمت جهانی مواد معدنی و همچنین افزایش قیمت ارز از مهم‌ترین این عوامل بودند. بنابراین در میان این نوسانات بین‌المللی خواهان‌خواه میزان درآمد فروش بخش معدن افزایش یافته و این خبر را نمی‌توان به‌عنوان شرایط مطلوب معادن و توسعه بخش معدن تلقی کرد. معادن کشور همچنان درگیر مشکلات اساسی هستند و در صورت رفع نشدن آنها، شرایط از وضعیت فعلی وخیم‌تر خواهد شد.

شود. **فعال سازی معادن** حسینی‌کیا در ادامه صحبت‌های خود به ضرورت تدوین قوانین الزام‌آفرین اشاره کرد و گفت: غیر از موانع صادراتی و سیاست‌گذاری‌های نامناسب دولتی در این راستا، می‌توان به مسئله فعال‌سازی و مشکلات معادن در این زمینه اشاره کرد. در بسیاری از موارد مشاهده می‌شود پروانه اکتشافی برای بسیاری از فعالان معدنی صادر شده اما معادن همچنان فعال نشده‌اند. از این رو، تصمیماتی برای فعال‌سازی این معادن در نظر گرفته و ابلاغ شده است. تعیین مهلت برای فعالیت معادن و در ادامه ابطال پروانه‌های اکتشافی یکی از این تصمیمات اتخاذ‌شده از سوی دولت است و انتظار می‌رود در ادامه شاهد فعالیت بیشتر معادن باشیم.

سخن پایانی

فعالان و کارشناسان معدنی معتقدند تصمیمات مجلس پشتوانه کارشناسی شده نداشته و بدون توجه به قوانین مصوب و مهم در بخش معدن مانند قانون معادن، اقدام به تدوین طرح‌های متناقض و محدودیت‌آفرین می‌کنند. ممنوعیت‌های صادراتی، رفع معافیت‌های مالیاتی، تصمیم بر افزایش حقوق پرداختی معادن از مصادیق این رویکردهای محدودیت‌آفرین است که همواره معدنکاران به آنها گلابه‌مند هستند. امیدواریم در ادامه با تصمیم‌سازی و قانون‌گذاری صحیح شاهد رفع مشکلات باشیم.

تصمیمات در دسر ساز

در مدت اخیر طرح‌های نامناسبی مانند پرداخت ۵ درصد از درآمد فروش معادن به شهرستان، توسط نمایندگان مجلس شورای اسلامی مطرح شد؛ نامناسب از این جهت که تمامی هزینه‌های پرداختی این‌چنینی فعالان معدنی در قانون معادن ذکر شده و این طرح‌ها تنها باری بر دوش فعالان معدنی اضافه خواهد کرد.

افزایش تولید معدنی نداشتیم

شریعتی ورود بخش خصوصی به روند تصمیم‌گیری‌های دولتی را برای توسعه و رفع مشکلات معادن ضروری دانست و توضیح داد: تا زمانی که بخش خصوصی در تصمیم‌گیری‌ها به‌عنوان یک هیأت متخصص دارای حق رأی یا تأثیرگذار حضور نداشته باشند، نمی‌توان به آینده ورود مجلس در مسائل بخش معدنی امیدوار بود چراکه معدنکاران به‌عنوان افراد فعال در معادن، بیش از سایرین نسبت به مشکلات، خلأها و چالش‌های این حوزه آگاه هستند و نظر کارشناسی آنها می‌تواند سهم بیشتری در حل معضلات داشته باشد و در نهایت تصمیمات با نگاه درست‌تری اتخاذ خواهند شد. در غیر این صورت نمی‌توان شاهد تصویب و اجرایی شدن تصمیمات مفید و موثر بود.

بنابراین ورود نمایندگان کمیسیون معدن

بار سنگین تصمیمات یکطرفه

شریعتی اتخاذ تصمیمات غیرکارشناسی برای بخش معدن را آسیب‌زا معرفی کرد و گفت: باید توجه داشت اجرایی شدن تمامی تصمیمات نامناسب بیش از معادن بزرگ، معادن کوچک‌مقیاس را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. متأسفانه در تصمیم‌گیری‌های مجلس شورای اسلامی برای بخش معدن، فعالان این حوزه حضور ندارند و این از دیگر مشکلات و نقایص طرح‌های تصویبی است زیرا نه‌تنها مجلس توان تخصصی کافی در حوزه معدن نداشته بلکه از متخصصان و فعالان بخش خصوصی این عرصه هم استفاده نمی‌کند.

بنابراین تصمیمات اتخاذ‌شده به هیچ عنوان پشتوانه کارشناسی شده نداشته و تنها باری بر دوش فعالان اضافه کرده است. او ادامه داد: نتیجه تصویب طرح‌ها بدون مشورت با فعالان معدنی، اعتراض بخش خصوصی است. باید توجه داشت سهم کردن بخش خصوصی و فعالان در تصمیم‌گیری‌های کلان و مهم هر بخش اقتصادی می‌تواند ضمن ساماندهی به فعالیت‌های هر حوزه، مشکلات موجود را برطرف کند. این فعال معدنی در ادامه به مصادیق تصمیمات نامناسب معدنی مجلس شورای اسلامی اشاره کرد و گفت:

توجه بیشتر به انفال عمومی

تصمیم‌سازی در بحث تجارت بخش معدن را اقدامی در جهت جلوگیری از خام‌فروشی معرفی کرد و گفت: پیش از آغاز امسال، اخباری مبنی بر اخذ مالیات از درآمد حاصل از صادرات برخی مواد معدنی تمام نقاط کشور از سوی مجلس منتشر شد.

با اعلام این موضوع، افزایش محدودیت‌های صادراتی یکی از نخستین پیامدهایی بود که در ذهن فعالان بخش معدن و صنایع معدنی نقش بست و به نظر می‌رسد این موضوع یکی از مواردی باشد که عملیاتی شدن تجارت آزاد در بخش معدن کشور را دچار مشکل خواهد کرد در صورتی که چنین نیست.

در بحث تجارت آزاد بخش معدن و صنایع معدنی نیز مانند سایر مسائل این حوزه کم‌توجهی‌هایی از سوی دولت صورت گرفته و در برخی مواقع سیاست‌های در پیش گرفته شده باعث ناهموار شدن مسیر تبادلات و صادرات مواد معدنی شده است.

وی ادامه داد: در نظر گرفتن تسهیلات صادراتی و همچنین تخصیص برخی حمایت‌های دولتی برای صادرات مواد معدنی به معدنکاران، از اقدامات مهمی است که به نظر می‌رسد باید در دستور کار نهادهای دولتی قرار گیرد.

فراهم شدن شرایط مناسب برای صادرات غیر از آرزوی، منجر به تکمیل زنجیره برای بخش معدن و صنایع معدنی کشور خواهد شد.

بنابراین اصلاح رویکردهای صادراتی در بخش معدن می‌تواند ضمن جلوگیری از خام‌فروشی در این حوزه، به توسعه معادن و همچنین صنایع پایین‌دستی منجر شود.

شهرام شریعتی، فعال معدنی در گفت‌وگو با **سنت** ورود به تصمیم‌سازی در هر حوزه را نیازمند تخصص و دانش فنی معرفی کرد. او در زمینه ورود کمیسیون صنایع و معادن مجلس به مسائل بخش معدن گفت: نمی‌توان دخالت‌های نمایندگان مجلس در فعالیت‌های معدنی و تصمیم‌سازی‌های آنها را مثبت و روشن عنوان کرد.

باید توجه داشت سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری و به‌طور کلی ورود به هر حوزه اقتصادی نیازمند دانش فنی و تخصصی است و متأسفانه نمایندگان مجلس توان و سابقه موثر فعالیت معدنی ندارند. بنابراین نمی‌تواند تصمیمات درستی برای بهبود وضعیت معادن اتخاذ کند.

این اتفاق باعث شده در این مدت طرح‌های تصویبی مجلس با اعتراض و گلابه فعالان معدنی همراه باشد. این فعال معدنی ادامه داد: در سال‌های اخیر مکرر دیده شده نمایندگان مجلس شورای اسلامی به بیانه ساماندهی به وضعیت معادن و رفع مشکلات فعالان معدنی، طرح‌ها و قوانینی را تصویب کرده‌اند که نه‌تنها از مشکلات معادن کم‌تکرر بلکه به بار دوش معدنکاران افزود چراکه نمایندگان مجلس توان کار کارشناسی و تخصصی نداشته و رویکرد و نگاه آنها به معادن سطحی است.

سید جواد حسینی‌کیا، عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با **سنت** ورود مجلس به تصمیم‌سازی‌های بخش معدن را محدود دانست و آن را در راستای ساماندهی به فعالیت‌های معدنی معرفی کرد. او در این باره گفت: معادن یکی از مهم‌ترین بنگاه‌های اقتصادی کشور هستند که متأسفانه همچنان در کشور ما مغفول مانده‌اند.

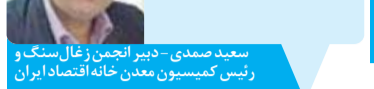
رهبه معظمه انقلاب نیز بارها به این موضوع اشاره کرده‌اند که بهره‌برداری ما از معادن کشور نامناسب است و از این رو باید تلاش نهادهای دولتی در راستای افزایش بهره‌وری مناسب از ظرفیت‌های معدنی باشد.

معادن این ظرفیت را دارند که به نقطه اتکا اقتصادی کشور تبدیل شوند اما از سوی دیگر، باید توجه داشت معادن به‌عنوان انفال عمومی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار بوده و نباید با اقدامات نامناسب حق مردم را ضایع کرد. در سال‌های اخیر کوتاهی متعددی در حوزه‌های مدیریتی از سوی نهادهای دولتی صورت گرفته که باعث شده بخش معدن و صنایع معدنی با مشکلات مختلفی مواجه شود. این نماینده مجلس ادامه داد: با اتخاذ تصمیمات مناسب، جهته‌دهی موثر با چشم‌اندازهای توسعه‌ای، بخش معدن می‌تواند در کنار رفع مشکلات خود به ثبات ساماندهی دست یابد. مجلس شورای اسلامی نیز با در نظر داشتن این اهداف، همواره در تلاش است تا ضمن حفاظت و صیانت از معادن به‌عنوان انفال عمومی، به بهبود بهره‌وری و رشد اقتصادی معدنی یاری دهد.

وضع محدودیت‌های صادراتی

حسینی‌کیا در ادامه صحبت‌های خود

تعامل دولت و مجلس برای حل مشکلات

سعید صمدی - دبیر انجمن زغال‌سنگ و رئیس کمیسیون معدن خانه اقتصاد ایران

در مدت اخیر اخباری مبنی‌بر ورود مجلس شورای اسلامی به رفع مشکلات معادن و تشکیل فراکسیون برای بخش زغال‌سنگ اعلام شد. به‌طور کلی می‌توان ورود مجلس شورای اسلامی به مسائل بخش معدن به‌ویژه معادن زغال‌سنگ را روشن تلقی کرد. به دلیل کارگرم‌محور بودن فعالیت معادن زغال‌سنگ، این معادن همواره تأثیر بسزایی بر اشتغالزایی مناطق محروم دارند. در حال حاضر بیش از ۱۷ هزار نفر در بخش زغال‌سنگ مشغول فعالیت هستند و به عبارتی، اشتغال هزاران نفر در دست بخش زغال‌سنگ است. به همین ترتیب مشکلات معادن زغال‌سنگ بر زندگی این افراد شاغل نیز اثرگذار خواهد بود. از سوی دیگر، باید توجه داشت زغال‌سنگ یک ماده معدنی استراتژیک برای کشور است و نمی‌توان مشکلات این بخش را نادیده گرفت.

اما با وجود تمامی این شرایط استخراج و تولید زغال‌سنگ به اندازه میزان مصرف و نیاز در کشور نبوده حتی برای تأمین نیازهای خود مجبور به واردات زغال‌سنگ هستیم. موارد متفاوتی از جمله قیمت‌گذاری دستوری و ممنوعیت‌های صادراتی بر عملکرد فعالان بخش زغال‌سنگ همواره تأثیر منفی داشته و باعث بروز مشکلات مختلفی شده‌اند.

تمامی این دلایل در کنار یکدیگر، عوامل اصلی کاهش تولید در بخش زغال‌سنگ به شمار می‌رود. یکی از ثمرات مهم تشکیل فراکسیون زغال‌سنگ در مجلس را می‌توان افزایش توجه نهادهای دولتی به این بخش دانست.

نمایندگان عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی به دلیل وجود مشکلات متعدد در بخش زغال‌سنگ، در صدد تشکیل فراکسیون تخصصی این حوزه برآمدند. ما به‌عنوان انجمن زغال‌سنگ ایران، نسبت به این اقدام مجلس خوشبین هستیم.

در چند سال گذشته نیز مشکلاتی در فعالیت بخش زغال‌سنگ به وجود آمد که در نهایت با همکاری نمایندگان مجلس شورای اسلامی و بخش خصوصی این معضلات رفع شد.

باید خاطرنشان کرد بخش زغال‌سنگ حوزه‌ای محروم و کمی متفاوت با سایر بخش‌های معدنی است و در سازمان‌های دولتی متولی بخش معدن مانند ایمیدرو، توجه مناسب و ویژه‌ای به آن نمی‌شود.

بنابراین تشکیل این فراکسیون می‌تواند توجه نهادهای دولتی را بیش از پیش به معادن جلب کند چراکه با افزایش توجهات به این بخش، می‌توان به حل مشکلات معادن زغال‌سنگ توسط دولت امیدوار بود. همچنین باید تأکید کرد انجمن زغال‌سنگ به‌عنوان یک بازوی مشورتی در کنار این فراکسیون برای تصمیم‌گیری مناسب و تخصصی حضور خواهد داشت.

معادن زغال‌سنگ خلاف سایر معادن نیاز به موارد حمایتی مانند یارانه و کمک دولت ندارند و ورود نهادهای دولتی به‌طور مستقیم برای رونق این معادن لازم نیست.

فقط قیمت‌گذاری منطقی و براساس معیارهای جهانی خواسته فعالان بخش زغال‌سنگ است. قیمت‌گذاری زغال‌سنگ براساس معیارهای جهانی و متناسب با قیمت تمام‌شده واردات زغال‌سنگ از مهم‌ترین خواسته‌های امروزه فعالان این بخش است.

در سال‌های گذشته جلسه‌ای متشکل از نهادهایی از جمله وزارت صنعت، معدن و تجارت و انجمن زغال‌سنگ برای تعیین قیمت زغال‌سنگ برگزار شد.

در این جلسه بنا شد قیمت هر تن زغال‌سنگ برابر با ۲۶.۵ درصد قیمت هر شمش فولاد باشد. این در حالی است که قیمت جهانی زغال‌سنگ ۲۳ تا ۳۴ درصد قیمت هر شمش فولاد بوده و در عمل زغال‌سنگ در کشور ارزان فروخته می‌شود. در همان زمان به تعیین این قیمت اعتراض کردیم چراکه با ارزان فروخته شدن زغال‌سنگ تنها بخشی از مشکلات فعالان این بخش رفع خواهد شد.

همچنین با ادامه برقراری این قیمت، احداث معادن جدید اقتصادی نخواهد بود. در آن جلسه تعیین قیمت قرار شد قیمت معین شده به مدت ۳ سال در جریان باشد که آذر امسال این مهلت به پایان می‌رسد و باید به سمت تعیین قیمت جدید زغال‌سنگ حرکت کنیم.

باید توجه کرد اگر قرار است قیمت زغال‌سنگ براساس قیمت جهانی تعیین نشود، باید دولت اجازه صادرات زغال‌سنگ را صادر کند تا فعالان این بخش بتوانند از طریق صادرات درآمدزایی مناسب برای معادن خود داشته باشند.

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

سهیم کردن بخش خصوصی و فعالان در تصمیم‌گیری‌های کلان و مهم هر بخش اقتصاد می‌تواند ضمن ساماندهی به فعالیت‌های هر حوزه، مشکلات را نیز برطرف کند